

נסתֵר וְגַנְזוּ.

אוֹתוֹ אֹרֹךְ יֵצֵא מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁף שְׂנַחֲקֵק בַּמָּטָה שְׂנַסְתֵּר מִכָּל, עַד שְׂמֵאוֹתוֹ אֹרֹךְ שְׂנַגְנֵנוּ, נַחֲקֵק בְּשִׁבִיל אֶחָד טְמִיר לַחֹשֶׁף שְׁלֵמָטָה. וְהָאֹרֹךְ שְׂרֹי בּוֹ. מִיְהוּ הַחֹשֶׁף שְׁלֵמָטָה? אוֹתוֹ שְׂנַקְרָא לִילָה, שְׁפָתוֹב בּוֹ וְלַחֹשֶׁף קְרָא לִילָה.

וְעַל זֶה שְׂנִינֵנוּ, מַה זֶה שְׁפָתוֹב (איוב י"ב) מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת מִנִּי חֹשֶׁף? רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אִם תֹּאמַר מִחֹשֶׁף נִסְתֵּר הַתְּגָלוֹ, הֲרִי רְאִינוּ שְׂנַסְתֵּרִים הֵם כָּל אוֹתָם כְּתָרִים עֲלִיוֹנִים וְקוֹרְאִים עֲמֻקּוֹת. מַהוּ מְגַלֶּה? אֶלָּא כָּל אוֹתָם נִסְתֵּרִים עֲלִיוֹנִים לֹא הַתְּגָלוֹ אֶלָּא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ חֹשֶׁף שֶׁהוּא כְּסוּד הַלִּילָה [וְהַכֵּל יִהְיֶה אֶחָד כְּסוּד שֶׁל יִהְיֶה אֹרֹךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֹךְ הַמָּטָה בְּרִנְיָה אַחַת, וְעַד הַיּוֹם שֶׁיָּבֵא הוּא גִנְזוּ (סוֹמֵן)].

בֵּא רְאֵה, כָּל אוֹתָם עֲמֻקִּים נִסְתֵּרִים שְׂיוֹצְאִים מִתּוֹךְ מַחְשְׁבָה וְקוֹל לֹקַח אוֹתָם, לֹא מִתְּגָלִים עַד שְׂדַבּוֹר מְגַלֶּה אוֹתָם. מַה הַדְּבָר? הִינֵנוּ דְבוֹר.

וְזֶה הַדְּבָר נִקְרָא שְׁבֵת, וּבְגַלְל שְׁשֵׁבֶת נִקְרָא דְבוֹר, דְבוֹר שֶׁל חַל אֲסוּר בְּשֵׁבֶת. [וְכֵן הָיָה עוֹשֶׂה רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּשֶׁהָיָה רוֹאֵה אֶת אִמּוֹ שֶׁהָיְתָה מְדַבֵּרֶת, הָיָה אוֹמֵר לָהּ: אִמִּי, שְׁתֵּקִי. שְׁבֵת הַיּוֹם וְאַסוּר.] בְּגַלְל שְׂדַבּוֹר זֶה צְרִיף לְשַׁלֵּט וְלֹא אַחֵר. וְדְבוֹר זֶה שֶׁהוּא כָּא מְצַד הַחֹשֶׁף, מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת מִתּוֹכּוֹ. וּמִשְׁמַע מִנִּי חֹשֶׁף, אוֹתוֹ שְׂבֵא מְצַד הַחֹשֶׁף, שְׁפָתוֹב מִנִּי דוֹקָא.

הַשְּׂלֵמָה מִהַשְּׂמֻמוֹת (סִימֵן ל"א)

יֵשֵׁב רַבִּי בּוֹן וְדָרַשׁ, מַהוּ שְׁפָתוֹב (ישעיה מה) יוֹצֵר אֹרֹךְ וּבּוֹרָא חֹשֶׁף? אֶלָּא אֹרֹךְ שֵׁישׁ בּוֹ מִמֶּשׁ כְּתוֹב בּוֹ יִצְרֶה, חֹשֶׁף שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ כְּתוֹב בּוֹ בְּרִיאָה, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (עמוס ד) יוֹצֵר הָרִים וּבּוֹרָא רִוּת. אִם תִּרְצֶה אֹמַר, אֹרֹךְ שֵׁישׁ בּוֹ מִמֶּשׁ כְּתוֹב בּוֹ

וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמַחָה וְכַדִּין יִתְבַּסְּמוּן עֲלֵמִין וְיִהְיוּן כְּלָא חַד. וְעַד יוֹמָא דִּיהָא עֲלֵמָא דְאֵתִי הוּא טְמִיר וְגַנְזוּ.

הַהוּא נְהוֹרָא נִפְק מְגוֹ חֹשׂוֹכָא דְאֵתְגַלְפָּא בְּקִלְפוֹי דְטְמִירָא דְכְּלָא. עַד דִּמְהֵהוּא נְהוֹרָא דְאֵתְגַנְזוּ אֵתְגַלְיָהּ בְּשִׁבִיל חַד טְמִירָא לְחֹשׂוֹכָא דְלִתְתָּא וְנְהוֹרָא שְׂאִרֵי בֵּיה. מֵאֵן חֹשׂוֹכָא דְלִתְתָּא. הַהוּא דְאֶקְרִי לִילָה דְכְּתִיב בֵּיה וְלַחֹשֶׁף קְרָא לִילָה.

וְעַל דָּא תְּנִינֵן מְאִי דְכְּתִיב, (איוב י"ב) מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת מִנִּי חֹשֶׁף. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר אִי תִּימָא מִחֹשֶׁף סְתִים אֵתְגַלְיִין. הָא חֲזִינֵן דְטְמִירִין אֲנוּן כָּל אֲנוּן כְּתָרִין עֲלֵאִין וְקָרִינֵן עֲמֻקּוֹת. מַהוּ מְגַלֶּה. אֶלָּא כָּל אֲנוּן טְמִירִין עֲלֵאִין לֹא אֵתְגַלְיִין אֶלָּא מְגוֹ הַהוּא חֹשׂוֹכָא דְאֵיהוּ בְּרִזָּא דְלִילָא. (וְיִהָא כְּלָא חַד בְּרִזָּא דְהָיָה אֹרֹךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֹךְ הַמָּטָה בְּרִנְיָה חַד וְעַד יוֹמָא דִּיבִיתִי הוּא גִנְזוּ וְטְמִיר).

הָא חֲזִי, כָּל אֲנוּן עֲמֻקִּין סְתִימִין דְנִפְקִי מְגוֹ מַחְשְׁבָה וְקָלָא נְטִיל לֹזֵן לֹא אֵתְגַלְיִין עַד דְמַלְה מְגַלֶּה לֹזֵן. מֵאֵן מַלְה הִינֵנוּ דְבוֹר.

וְהָא דְבוֹר אֶקְרִי שְׁבֵת. וּבְגִין דְשְׁבֵת אֶקְרִי דְבוֹר, דְבוֹר דְחוֹל אֲסוּר בְּשֵׁבֶת. (גְּלִיין מַחֲרַשׁ"ב וְכֵן הָיָה עֲבִיד רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּד חָמִי לְאִמִּיהָ דְהָיָה מְשַׁתְּעִינָא הָיָה אֹמֵר לָהּ, אִמִּי, שְׂתוֹקִי, שְׁבֵת הוּא וְאַסִּיר). בְּגִין דְדְבוֹר דָּא בְּעִינָא לְשַׁלְטָאָה וְלֹא אַחֲרָא. וְהָא דְבוֹר דְאֵיהוּ אֵתִי מְסִטְרָא דְחֹשֶׁף מְגַלֶּה עֲמֻקּוֹת מְגַנְיָה. וּמִשְׁמַע מִנִּי חֹשֶׁף. הַהוּא דְאֵתִי מְסִטְרָא דְחֹשֶׁף דְכְּתִיב מִנִּי דִּיקָא.

הַשְּׂלֵמָה מִהַשְּׂמֻמוֹת (סִימֵן ל"א)

יֵשֵׁב רַבִּי בּוֹן וְדָרַשׁ מַהוּ דְכְּתִיב (ישעיה מה) יוֹצֵר אֹרֹךְ וּבּוֹרָא חֹשֶׁף. אֶלָּא אֹרֹךְ שֵׁישׁ בּוֹ מִמֶּשׁ כְּתִיב בּוֹ יִצְרֶה.